

Cursul 13

Arta raționamentului

Al doilea nivel al logicii și percepției budiste (Pramana)

Inspirate după învățăturile lui Geshe Michael,
traducere a conferințelor Lamei Dvora Tzvieli

Lecția 7b

Relații

Dacă până acum am vorbit despre contradicții, vom vorbi în continuare despre relații.

Două tipuri de relații

Există două tipuri de relații.

1. Relația de identitate

བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ།

Dakchik gi drelwa

Dak - sine, eu,
Chik - unul,
Drelwa - relație.

Dakchik gi drelwa este relația de a fi același lucru, sau a fi un lucru înseamnă a fi automat celălalt lucru. Adică este o relație de identitate.

O relație de identitate poate fi unidirecțională sau bidirecțională

Relația poate merge într-o direcție sau în ambele direcții. La ce mă refer?

Exemplul 1: Fiecare Peugeot este o mașină, dar nu invers.

De exemplu, dacă spun că un Peugeot este o mașină, atunci este o relație de identitate, în sensul că dacă ceva este un Peugeot, este automat o mașină.

Deci este o relație de identitate, dar merge doar într-o singură direcție, pentru că nu tot ce este o mașină este o mașină Peugeot. Și asta am avut deja într-un alt context.

Exemplul 2: Orice lucru produs este un lucru schimbător. Și invers este, de asemenea, adevărat.

Un alt exemplu: un lucru schimbător și un lucru produs. Spunem că dacă un lucru se schimbă, este automat un lucru produs. Și invers, orice lucru produs este automat ceva care se schimbă. Deci este o relație de identitate care merge în ambele sensuri. Aceasta înseamnă că de fapt descriem exact același grup: grupul de lucruri schimbătoare este exact același cu grupul de lucruri produse, în timp ce grupul de mașini Peugeot nu este același cu grupul de mașini, dar a fi o mașină Peugeot trebuie să fie o mașină.

Trei criterii pentru a verifica dacă există o relație de identitate

Dacă cineva vă oferă două lucruri și susține că există o relație de identitate între ele - trebuie să putem verifica când există într-adevăr o relație de identitate între două lucruri. Pentru asta există trei criterii pentru a verifica dacă există o relație de identitate.

a. A fi un lucru înseamnă a fi automat celălalt lucru. Sunt același lucru din punct de vedere material sau ontologic.

བདག་ཉིད་གཅིག་པ།

Daknyi chikpa

Dak - eu însumi,
Daknyi - esența.
Chikpa - unul.

Daknyi chikpa înseamnă să ai aceeași esență.

Deci primul criteriu, pentru ca noi să avem o legătură de identitate, este ***Daknyi chikpa***. Aceasta înseamnă că cele două lucruri au aceeași identitate, sau aceeași esență.

b. Cele două trebuie să fie lucruri separate din punct de vedere conceptual.

ཇ་དང་།

Tade

***Tade* înseamnă separat.**

Pentru a avea o relație trebuie să am două lucruri separate.

c. Dacă un lucru încetează să mai existe, și celălalt ar trebui să înceteze să mai existe.

ཚོས་དེ་མིང་ན་ཁྲོད་མིང་དགོས།

Cho de me na kyu me gu

***Cho* - Dharma sau lucru, sau fenomen.**

***Cho De* - acest lucru,**

***Me* - nu.**

***Ne* - este un cuvânt care desparte părți ale unei propoziții și putem spune că este **dacă**. În română se pune pe primul loc.**

***Cho de me na* - dacă un lucru nu este sau încetează să mai existe.**

***Kyu me gu* - al doilea lucru trebuie să dispară.**

Asta înseamnă că **dacă eliminăm un lucru, celălalt lucru trebuie să dispară.**

În concluzie, avem trei condiții care examinează dacă o anumită relație este o relație de identitate:

- Cele două lucruri ar trebui să aibă aceeași esență.
- Să fie separate.
- Dacă elimin unul dintre ele, celălalt dispare automat.

Exemplu: o mașină Peugeot și o mașină în general

Exemplul care se dă este „mașina Peugeot” și „mașina”,

- Mașina Peugeot este o mașină, așa că au aceeași esență, au aceeași identitate,

- Două lucruri separate: o mașină în general și o mașină Peugeot nu sunt la fel, sunt două lucruri separate.
- Dacă mașinile încetează să mai existe, automat și toate mașinile Peugeot încetează să mai existe

Dacă l-am eliminat pe primul, acesta este **De**, automat **Kyo**, al doilea, a dispărut. Dar nu și invers, da. Deci merge într-o singură direcție, este o relație unidirecțională.

Dacă aplicăm același exercițiu pentru lucruri schimbătoare și lucruri produse vom vedea că există între ele o legătură de identitate, care va merge în ambele sensuri.

- lucrurile schimbătoare și cele produse au aceeași identitate - sunt lucruri identice
- Sunt două lucruri separate conceptual,
- Dacă lucrurile schimbătoare încetează să mai existe, automat cele produse/crete încetează să mai existe)

Și toate acestea pentru vacuitate

Deci acestea sunt criteriile de verificare. Și poate ni se pare foarte simplu când vorbim despre mașini, dar când vorbim despre lucruri pe care nu le putem percepe direct, cum ar fi vacuitatea, atunci ne este greu să intuim.

Când subiectele sunt lucruri pe care nu le putem percepe în mod direct, atunci este important să ne amintim de aceste definiții și să le aplicăm, astfel încât să putem vedea dacă vacuitatea este una sau alta.

Cineva vă spune: „Vacuitatea este așa și așa”. Va trebui să verificați dacă sunt îndeplinite condițiile relației de identitate.

Dacă cineva spune că vacuitatea este strălucirea minții, atunci trebuie să verificăm dacă sunt îndeplinite trei condiții. Să vedem dacă sunt îndeplinite trei condiții.

- Aceste două lucruri sunt separate? Da. Vorbim despre vacuitate și vorbim despre strălucirea din minte. Deci a doua condiție este îndeplinită.
- Sunt la fel? Au aceeași esență? Nu. Pentru că vacuitatea este absența, iar o strălucire din minte este ceva pozitiv, este un fenomen.

Deci, am terminat. Nu putem spune că este la fel. Este foarte important să eliminăm concepțiile greșite, despre, ce este vacuitatea, de exemplu. Acest test, care pare banal și de la sine înțeles atunci când vorbim despre mașini, este de mare ajutor atunci când vrem să înlăturăm concepțiile greșite despre vacuitate.

2. Relația cauză - efect

དེ་རྒྱུ་གི་འབྲེལ་བ།

Dejung gi Drelwa

***Drelwa* - relație,
Jung - vine din.**

Vă amintiți de cele patru adevăruri ale lui Buddha? Al doilea adevăr este adevărul sursei suferinței, în tibetană se spune ***Kunjung Gi Denpa***.

Același ***Jung*** îl regăsim și în ***Kunjung***, adică de unde vine suferința.

Dejung Gi Drelwa înseamnă **relație dintre cauză și efect**. Adică, este o relație între un lucru și lucrul care vine din el.

Trebuie să fim atenți la faptul că tibetani merg înapoi și spun: „**Lucrul și lucrul care vine din el**”. Și nu spun: „**Lucru care va veni din el**”. Chiar dacă are sens, putem spune că este același lucru. Și de ce ei nu spun așa? Pentru că lucrul care va veni nu este încă aici, nu există încă și pentru a exista o relație avem nevoie de ambele lucruri pentru a exista.

Putem spune că mai există și o altă problemă, pentru că lucrul din care vine alt lucru nici el nu există. De fapt, problema nu a fost ocolită, dar asta fac ei, în această școală de logică. Și întotdeauna când vorbim despre relația dintre cauză și efect, trebuie să vorbim despre timp, deoarece, cauza și efectul nu pot exista în același timp.

Exemplu: relația dintre un lucru și lucrul din momentul următor

Exemplul care ni se dă este:

དངོས་པོའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ།

Ngupoy chi lok su jungwa

**Ngupo - lucru care funcționează,
Chi - după sau ulterior.**

Acesta este unul dintre semnificațiile lui **Chi**, are mai multe semnificații.

Chi lok su jungwa - lucrul care urmează,

Ngupö Chi lok Su Jungwa înseamnă **un lucru care funcționează, așa cum va exista în clipa următoare.**

Pixul în acest moment, are o relație **Dejung gi drelwa** cu pixul din momentul următor. Dar nu pot spune că pixul din clipa următoare are o relație **Dejung gi drelwa** cu pixul din acest moment - este o relație unidirecțională, deoarece pixul din acest moment nu vine din pixul din momentul următor.

Ambele lucruri trebuie să existe pentru a exista o relație între ele. Noi nu putem vorbi cu adevărat despre relația dintre pixul din acest moment și pixul din momentul următor, pentru că pixul din clipa următoare nu există încă, și cu toate aceste școala de logică vorbește despre asta.

Ea este de acord să-l pună în cealaltă parte a relației, și nu pe prima parte a relației. Așa că ei spun: „Pixul, are legătura doar cu pixul din clipa următoare”. Dar nu vor vorbi despre pixul din clipa următoare și despre relația lui cu pixul din acest moment, pentru că el nu există încă.

Deci, spunem: cauza pixului din acest moment, este momentul anterior al acestui pix. Aceasta este cauza materială a pixului. Aceasta nu este singura dificultate cu această școală de logică, dar așa o definesc ei.

Întrebare: Curentul de conștiință versus conștiință, de ce categorie aparține?

Răspuns: Am spus că sunt lucruri care există și care nu se schimbă, și cele care nu se schimbă, nici ele nu au fost create. Pentru că tot ceea ce este creat/produs este schimbător.

Putem spune că, conștiința este un lucru existent care nu a fost creat?
Este conștiința schimbătoare? Da.

Deci am terminat, așa că ea nu poate fi ceva care nu a fost creat. Deci ea a fost creată. Din ce a fost creată? Acest moment al conștiinței este creat din momentul anterior al conștiinței.

Următoarea întrebare este curentul de conștiință. Fluxul de conștiință este o colecție de momente de conștiință pe linia timpului. Aceasta este conștiința Gabrielei, de exemplu, de când era copilă și până astăzi. Și poate chiar înainte de a fi copil, înainte de a fi numită Gabriela, într-o altă încarnare. Acesta este curentul de conștiință.

Dar hai să mai vedem, este un lucru în schimbare? Da, se adaugă ceva tot timpul. Tot timpul fluxul crește cu lucruri noi.

Este curentul de conștiință un lucru fizic? Nu. Este un lucru mental? Curentul de conștiință este un nume, o etichetă, pe care o atașez unei colecții de momente de conștiință.

Deci, ca concept, aparține categoriei nici fizice și nici mentale
Deci se schimbă? Adevărurile sunt în categoria vacuității, a spațiului gol, sunt lucruri care nu se schimbă. Deci, dacă curentul de conștiință ca noțiune/concept, dacă nu se schimbă, atunci nu este creat.

Deci, nici vacuitatea nu a fost creată și nici spațiul gol nu a fost creat.

În această școală lucrurile neschimbătoare sunt: vacuitatea, spațiul gol, adevărurile

Dezbaterea trebuie să fie în concordanță cu școala aleasă

O regulă importantă, atunci când dezbaterem este de a nu schimba pălăriile. Adică, dacă purtăm pălăria unei anumite școli, atunci dezbaterea va fi în cadrul acelei școli. Pentru că atunci când schimbi pălăriile, atunci nici o dezbatere nu va reuși. Așa că trebuie să rămânem în aceeași școală budistă.

Este adevărat că Buddha ne ajută în fiecare moment să ajungem la iluminare?

Întrebare: Cum vom demonstra că Buddha ne ajută să ajungem la iluminare, că aceasta există?

Să formulăm un silogism.

Atacantul:

- 1. Să-l considerăm pe Buddha.**
- 2. El nu se odihnește nicio clipă și încearcă să ne aducă la iluminare,**
- 3. Pentru că și-a dezvoltat compasiunea la maximum.**

Apărătorul: Nu sunt de acord, **Tak Madrup**.

Atacantul: Nu se spune că nu sunt de acord, vrei să spui că argumentul nu este corect. **Ești de acord cu argumentul pe care l-am dat că Buddha și-a dezvoltat compasiunea la maximum?**

Apărătorul: Sunt de acord.

Atacantul: Deci poate vrei să spui că nu ți-am demonstrat asta.

Vrei să-mi spui **Kyappa Majung**.

Deci, ești de acord cu mine că Buddha și-a dezvoltat compasiunea la maximum, dar asta încă nu dovedește că el încearcă tot timpul să mă ajute să ajung la iluminare.

Adică, susții că Buddha și-a dezvoltat compasiunea la maximum, și nu încearcă neapărat să mă aducă la iluminare. Asta spui?

Apărătorul: **Este adevărat. Eu spun că ne lasă treaba în seama noastră, nu ne ajută.**

Atacantul: **Adică, vrei să spui că Buddha și-a dezvoltat într-adevăr compasiunea la maximum, dar nu se străduiește tot timpul să mă aducă la iluminare.**

Ok, asta înseamnă ar putea exista momente în care m-a uitat cu totul, sau nu-i pasă, că sufăr în samsara. Adică, sunt momente când mă vede suferind în samsara și spune: „Suferă”. Adică, există Buddha, care și-a dezvoltat compasiunea la nivel maxim, extraordinar și sunt momente în care este indiferent față de suferința mea.

Apărătorul: **Corect. Uneori sufăr.**

Atacantul: **Uneori suferi și Buddha, care are compasiune supremă, ceea ce este imposibil mai mult decât atât, mă vede suferind și nu mă ajută.**

Apărătorul: **Da. Continui să sufăr.**

Atacantul: **Asta înseamnă că poate exista situația în care cineva are compasiune maximă și nu este desăvârșită, lipsește ceva. Are momente în care nu are compasiune pentru mine. Ești de acord cu ce am spus?**

- 1. Să-l considerăm pe Buddha,**
- 2. El și-a dezvoltat compasiunea la nivel maxim, dar acest nivel nu este perfect**
- 3. Pentru că are momente în care nu îi este milă de mine.**

Apărătorul: **Sunt de acord că Buddha are o compasiune perfectă**

Atacantul: Stai, maximă sau desăvârșită?

Apărătorul: Maximă.

Dar nu mi-ai dovedit că, compasiunea maximă ne ajută întotdeauna, în orice clipă.

Atacantul: **Asta înseamnă că nu este perfect. Adică, are compasiune maximă, dar nu este perfect. Pentru că, dacă ar fi fost perfect, ar fi avut compasiune pentru mine tot timpul și ar căutat constant să mă ajute.**

Asta spui?

Apărătorul: **Nu, pentru că s-ar putea să aibă compasiune maximă - și este și compasiunea ca eu voi suferi .Este, de asemenea, o formă de compasiune.**

Atacantul: **Adică îi este milă de tine, moare de nerăbdare să te scoată din suferință și spune: „Voi face asta lăsând-o să sufere puțin”.**

Apărătorul: Da.

Atacantul: **Spun că avem o contradicție aici. Îi este milă de mine, moare de nerăbdare să mă scoată din suferință și apoi spune: „Bine, modalitatea de a o scoate din suferință este să o lăsăm să sufere”?**

Apărătorul: **Nu. Logica mea spune că mă lasă să sufăr, nu pentru că nu are compasiune maximă. Pentru că trebuie să sufăr pentru a ajunge la iluminare.**

Atacantul: **Deci, Buddha, are compasiune maximă, nu doar maximă, ci perfectă. Asta înseamnă că nu are niciun defect. Asta înseamnă că în fiecare moment Buddha face tot ce îi stă în putință pentru a mă ajuta – și totuși eu sufăr. Înseamnă asta că nu face eforturi în fiecare moment să mă ajute?**

Apărătorul: **Nu știu.**

Atacantul: **Să ne întoarcem. Compasiunea nu este doar maximă, adică este imposibil să ai mai multă compasiune decât atât, dar și perfectă, nu există niciun defect în ea. Deci asta înseamnă: că nu există niciun moment care să nu fie un moment de compasiune. Fiecare moment a lui Buddha este un moment de compasiune perfectă care vrea să mă vadă cât mai fericit posibil chiar acum. Și totuși sufăr, în acest moment.**

Înseamnă asta că nu încercă să mă ajute în fiecare moment?

Apărătorul: Trebuie să accept că Buddha este cu mine în fiecare moment.

Atacantul: Și încearcă să te ajute în fiecare moment, pentru că compasiunea lui este perfectă.

Apărătorul: Dacă accept că el este cu mine în fiecare clipă, accept că încearcă să mă ajute în fiecare moment. Dacă nu accept că el este cu mine în fiecare clipă, înseamnă că sunt momente când mă părăsește. Deci, în aceste momente nu primesc ajutor.

Atacantul: Deci spunem: „Compașiunea lui este perfectă”. Dacă este perfectă, atunci nu există nici un moment în care să nu fie plin de compasiune. Nu există un moment în care să nu fie plin de compasiune pentru toate ființele. Nu există nici un moment în care să nu fie plin de compasiune față de mine - pentru că eu sunt una dintre ființe. Deci, în fiecare moment, Buddha face tot ce poate pentru a mă aduce la iluminare. Ca să nu sufăr. Și totuși sunt momente de suferință în viața mea. Infirmă acest lucru compasiunea lui Buddha? Nu. Ce înseamnă asta? Că el nu este omnipotent.

Buddha are iubire perfectă, compasiune perfectă - el nu pot face treaba pentru mine. Numai eu o pot face. Dacă ar fi putut - deoarece este o ființa de compasiune perfectă - mi-ar fi îndepărtat toată suferința cu mult timp în urmă. El nu poate suporta nici un moment din suferința mea, pentru că compasiunea lui este perfectă. Este gata să facă orice ca să nu sufăr nici măcar un moment.

Dacă încă sufăr, înseamnă că nu este omnipotent. El este omniscient - știe exact ce se întâmplă cu mine și de ce am nevoie și încearcă din toate puterile să mă ajute și, într-adevăr, mă ajută tot timpul. Dar el nu poate face treaba pentru mine. Eu sunt cel care trebuie să-mi curăț karma. Numai eu o pot face. El mă ajută tot timpul să fac asta.

Îmi trimite profesori să mă învețe, îmi trimite oameni, îmi apasă pe butoane, trimite oameni să mă insulte, ca să încep să mă uit la cine este cea care s-a ofensat. El trimite oameni care mă trădează, astfel încât să încep să mă uit de unde vine suferința mea și să încep să descopăr adevărul despre adevărata sursă a suferinței mele, care nu vine de la cei care mă părăsesc și așa mai departe.

Asta nu înseamnă că compasiunea lui nu este perfectă. Ea este perfectă. În fiecare moment, el încearcă să mă aducă la iluminare, iar eu trebuie să-mi fac treaba. Și trebuie să mă deschid pentru a auzi mesajele; Trebuie să învăț să ascult. Învățătura există tot timpul.

Tot timpul, în fiecare clipă, Buddha, încearcă să mă învețe pe mine și pe fiecare dintre noi. Trebuie doar să învăț să aud mesajele.